АЖРИМ

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўгрисида)

Ромитан тумани

2024 йил 29 апрель

Ромитан туманлараро иктисодий судининг судьяси Н.Зоировнинг раислигида, судья ёрдамчиси Н.Рагидов котиблигида, даъвогар — Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Бухоро вилот худудий бошкармасининг "Said Ismat Nodir" фермер хўжалиги манфаатида жавобгар — "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамиятидан 22.936.583 сўм устама тўловини ундириш тўгрисидаги даъво аризаси юзасидан кўзғатилган ишни даъвогар рахбари Н.Саидов жавобгар вакили Н.Ярашовлар иштирокида Ромитан туманлараро иктисодий суди биносида очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

аниклади:

даъвогар — Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармаси "Said Ismat Nodir" фермер хўжалиги манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар — "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамиятидан 22.936.583 сўм устама тўловини ундириш ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили жавобгар — "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамияти билан 2024 йил 26 апрелда медиатив келишув тузилганлигини маълум килиб даъво аризасини кўрмасдан колдиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили даъвогар билан 2024 йил 26 апрелда тузилган медиатив келишув тасдиклаб беришни ҳамда даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни сўради.

Суд тараф вакилини тинглаб, иш хужжатларини ва медиатив келишувни атрофлича ўрганиб, куйидаги асосларга кўра даъво аризасини кўрмасдан колдиришни лозим топади.

Суд муҳокамаси ва иш ҳужжатларидан аниқланишича, тарафлар — "Said Ismat Nodir" фермер ҳўжалиги ва "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамияти ўртасида 2021 йил 22 ноябрда 136-сонли пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани етказиб бериш ҳамда ҳарид қилиш бўйича фьючерс ва 2022 йил 30 сентябрда қўшимча келишув шартномаси ва тузилган.

Мазкур шартнома шартига кўра, "Said Ismat Nodir" фермер хўжалиги пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани етказиб бериш жавобгар "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамияти етказиб берилган махсулотларни қабул қилиб олиш ҳамда маҳсулотни ҳаққини тўлаш мажбуриятини олган.

2022 йил 30 сентябрдаги 9-сонли хисобварақ-фактурага асосан 83301 кг сўмлик, 2022 йил 31 октябрдаги 10-сонли хисобварақ-фактурага асосан 7287 кг жами 90588 кг (шартномага белгиланган режага нисбатан 22588 кг кўп) пахта хон ашёси ва уруғлик пахта етказиб берилган. Режадан ортик 22.588 кг ни 14.847 пахта хом ашёси учун 44.003.915 сўмним хисоб китоб дафтарига фермер хўжалик хисобига хисоблаб қўйилган. Шунда 7741 кг пахта хом ашёсига фоиз устама хисобланмаган. Мазкур устама жавобгар томонидан

тўлаб берилмаганлиги боис, тарафлар ўртасида низо келиб чиққан. Шу боис, даъвогар судга мурожаат қилган

Тарафлар – "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамияти ва «Said Ismat Nodir" фермер хўжалиги ўртасида 2024 йил 26 апрелда медиатор С.Қодиров иштирокида тузилган медиатив келишувга кўра, жавобгар – "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамияти 22.936.583 сўмлик қарздорликни 2024 йил 31 август кунига қадар тўлаб беришга келишилган, даъвогар 34000 сўм почта харажатини ундиришдан воз кечган.

"Медиация тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 29-моддасига кўра, медиация тартиб-таомилини амалга ошириш натижалари бўйича тарафлар келиб чиққан низо ёхуд мажбуриятларни бажариш шартлари ва муддатлари хусусида ўзаро макбул қарорга эришган такдирда, тарафлар ўртасида ёзма шаклда медиатив келишув тузилади. Давлат органи ёки бошқа орган томонидан қайси шахснинг манфаатларини кўзлаб даъво такдим этилган бўлса, ўша шахс мазкур давлат органининг ёки бошқа органнинг иштирокисиз медиатив келишув тузишга ҳақли. Медиатив келишув уни тузган тарафлар учун мажбурий кучга эга бўлиб, ушбу келишув унда назарда тутилган тартибда ҳамда муддатларда тарафлар томонидан ихтиёрий равишда бажарилади. Медиатив келишув бажарилмаган такдирда тарафлар ўз ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини сўраб судга мурожаат этишга ҳақли. Медиатив келишув бажарилмаслигининг оқибатлари тарафлар томонидан ушбу келишувнинг ўзида белгилаб қўйилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 107-моддаси 5³-бандига кўра, тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 108-моддаси биринчи қисмига кўра, даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқаради.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2019 йил 24 майдаги "Биринчи инстанция суди томонидан иктисодий процессуал конун нормаларини кўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 13-сонли Қарорининг 21-бандида даъво аризасини кўрмасдан қолдириш низонинг мазмуни бўйича ҳал қилув қарори қабул қилмасдан туриб суд муҳокамасини тамомлаш шаклларидан бири ҳисобланиши, ИПКнинг 107-моддасида кўрсатилган даъво аризасини кўрмасдан қолдириш асосларининг рўйхати тугал ҳисобланиши ва кенгайтирилган тарзда талқин қилинишига йўл кўйилмаслиги, даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқариши тўғрисида тушунтириш берилган.

Ўзбекистон Республикаси "Давлат божи тўгрисида" ги Қонунининг 18-моддаси биринчи қисми 9-бандида агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда, давлат божи қайтарилиши белгиланган.

Суд, қайд этилганларга кўра медиатив келишув тузилганлиги муносабати билан даъвони кўрмасдан қолдиришни, давлат божини ундирмасликни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107, 108, 131, 195-моддаларини қўллаб суд,

ажрим қилди:

Даъвогар - Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Бухоро вилот худудий бошқармасининг "Said Ismat Nodir" фермер хўжалиги манфаатида жавобгар — "WBM Romitex" масъулияти чекланган жамиятидан 22.936.583 сўм устама тўловини ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Ажрим устидан апелляция тартибида шикоят бериш мумкин.

Судья Н.Зоиров

